

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1411/2019
29.01.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Милом Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адв. Јелене Ковановић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву Кн 30/18 од 02.07.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 849/19 од 11.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 29.01.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА адв. Јелене Ковановић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву Кн 30/18 од 02.07.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 849/19 од 11.09.2019. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву Кн 30/18 од 02.07.2019. године, окривљена АА, оглашена је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. и става 2. КЗ и осуђена на казну затвора у трајању од једне године коју ће издржати по правноснажности пресуде, а у коју јој се урачунава и време задржавања у трајању од 48 сати од 16.01.2018. до 18.01.2018. године.

Окривљена је обавезана на плаћање трошкова кривичног поступка ближе наведено у изреци првостепене пресуде.

Оштећени ББ, ради остваривања имовинскоправног захтева упућен је на парнични поступак.

На основу члана 87. КЗ према окривљеној АА изречена је мера безбедности одузимања предмета и то једне металне шипке дужине око 1 м и пречника од 2 цм.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 849/19 од 11.09.2019. године, делимично је усвојена жалба бранилаца окривљене АА, адв. Анђелке Ђуричић Ракић и Јелене Ковановић и преиначена пресуда Основног суда у Ваљеву Кн 30/18 од 02.07.2019. године у погледу правне квалификације дела и одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Београду, кривичноправне радње окривљене АА за које је првостепеном пресудом оглашена кривом правно квалификовао као кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, за које је осудио на казну затвора у трајању од 10 месеци у коју казну се окривљеној урачунава и време задржавања од 16.01.2018. до 18.01.2018. године, док у преосталом делу жалба бранилаца окривљене, одбијена је као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда бранилац окривљене АА, адв. Јелена Ковановић, поднела је захтев за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адв. Јелене Ковановић, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП је неоснован, док је у осталом делу недозвољен, односно нема прописани садржај.

Бранилац окривљене АА, адв. Јелена Ковановић, у захтеву за заштиту законитости наводи да је другостепени суд радње окривљене квалификовао као тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, за које кривично дело је забрањена казна од шест месеци до пет година затвора и ценећи исте околности, а поступајући само по жалби браниоца окривљене, нашао да у конкретном случају не постоје особито олакшавајуће околности за ублажавање казне испод законског минимума, чиме је повредио одредбу члана 453. ЗКП, из чега произлази да се захтевом за заштиту законитости другостепена пресуда побија због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а Врховни касациони суд овакве наводе оцењује неоснованим.

Одредбом члана 453. ЗКП, прописано је да се пресуда не сме изменити на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног.

У конкретном случају, другостепени суд одлучујући о жалби бранилаца окривљене АА, није прекршио забрану преиначења на горе (reformation in reius), прописану одредбом члана 453. ЗКП, обзиром да првостепена пресуда није измењена на штету окривљене, ни у погледу правне квалификације кривичног дела (оглашена је кривом за лакше кривично дело), нити у погледу кривичне санкције (осуђена на казну затвора у краћем временском трајању).

Дакле, по становишту Врховног касационог суда, а сходно цитираној законској одредби из члана 453. ЗКП (забрана „преиначења на горе“), суд је дужан да пази да пресуду у материјалноправном погледу не измени на штету окривљеног, како у погледу правне квалификације дела, тако и у делу о изреченој кривичној санкцији, а наведена одредба се не односи на одредбе о ублажавању казне, већ то представља чињенично питање суда, како ће ценити постојеће олакшавајуће и отежавајуће околности приликом одлучивања о кривичној санкцији окривљеном, па се неосновано захтевом за заштиту законитости истиче да је доношењем другостепене правноснажне пресуде учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП.

Надаље, у образложењу захтева се наводи да је доношењем правноснажних пресуда погрешно примењен кривични закон, када је суд нашао да се у радњама окривљене стичу законска обележја кривичног дела лака телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, што би представљало повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, али у поднетом захтеву није конкретизована повреда исте, већ се оспорава чињенично стање утврђено правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа (да се окривљена критичном приликом налазила у стању јаке раздражености), а из којих разлога сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП, није дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеног и његовог браниоца.

Бранилац окривљене АА, адв. Јелена Ковановић у поднетом захтеву за заштиту законитости због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, у образложењу истог наводи да докази на које се првостепени суд позива, а које је у свему прихватио другостепени суд нису правилно оцењени, да првостепени суд чињенице од којих у конкретном случају је зависило постојање обележја кривичног дела и правна квалификација дела, решава не у корист, већ на терет окривљене, нижестепени судови нису прихватили одбрану окривљене, а да је њен исказ потврђен материјалним доказима – лекарским уверењем, као и налазом и мишљењем вештака, догађај се одиграо управо на начин како је окривљена описала, да се у погледу урачунљивости окривљене морао прихватити налаз и стручно мишљење стручног саветника др Снежане Маријановић, из којих разлога суд није могао прихватити налаз и мишљење др Снежане Станојевић, те да су при томе судови непотпуно утврдили чињенично стање.

Изнетим наводима, по налажењу Врховног касационог суда, бранилац окривљене оспорава чињенично стање утврђено правноснажним пресудама и указује на погрешну оцену изведених доказа.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима које у поступку има а у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажним пресудама, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљене у овом делу оценио као недозвољен.

Захтев за заштиту законитости поднет је и због повреде права на правично суђење, односно одредбе члана 32. Устава Републике Србије. Када се захтев за

заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3), према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев се мора доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права, којим је утврђена повреда људског права и слободe окривљеног или другог учесника у поступку које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима.

Како подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао, да у погледу ове повреде захтев за заштиту законитости нема прописани садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП, у овом делу захтев одбацио.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адв. Јелене Ковановић, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтев браниоца окривљене у односу на наведене повреду одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тач.2. и 3. ЗКП, у вези члана 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар – саветник
Мила Ристић,с.р.

За председника већа – судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић